

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**

Ειδικότητα :

ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4
Αθήνα 2008

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α4

ΕΠ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α' ΕΤΟΣ		Β' ΕΤΟΣ	
		α' εξ	β' εξ	α' εξ	β' εξ
		Θ +Ε	Θ +Ε	Θ +Ε	Θ +Ε
1.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΤΟΜΙΑΣ - ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ	2	2		
2.	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ	2	2		
3.	ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ – ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ	2	2		
4.	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ	2	2	3	3
5.	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	3	3		
6.	ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ – ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΒΙΒΛΙΑ	2	2		
7.	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	4	4	5	5
8.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ	4	4	5	5
9.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ			3	3
10.	ΚΟΣΜΕΤΟΛΟΓΙΑ			4	4
11.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ			1	1
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ		21	21	21	21

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α4

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΤΑΞΗ	ΣΕΛΙΔΑ
	ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Α΄ & Β΄	2
	ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ		3
1.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΤΟΜΙΑΣ - ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ	Α΄	4
2.	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ	Α΄	14
3.	ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ – ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ	Α΄	22
4.	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ	Α΄	25
		Β΄	27
5.	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	Α΄	28
6.	ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ – ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΒΙΒΛΙΑ	Α΄	31
7.	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	Α΄	34
		Β΄	36
8.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ	Α΄	37
		Β΄	39
9.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ	Β΄	40
10.	ΚΟΣΜΕΤΟΛΟΓΙΑ	Β΄	42
11.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	Β΄	44

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΤΟΜΙΑΣ - ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **2 Θ**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες βασικά ανατομικά στοιχεία των συστημάτων του οργανισμού του ανθρώπου και να κατανοήσουν τις κυριότερες λειτουργίες που κάνει το καθένα από αυτά.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΚΥΤΤΑΡΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΙ

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες βασικά στοιχεία της μορφολογίας και της λειτουργίας του κυττάρου, καθώς και της δομής των ιστών, των οργάνων και των συστημάτων του ανθρώπινου οργανισμού.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1.1.Γενικά περί κυττάρου

Μορφολογία του κυττάρου

- Κυτταρική μεμβράνη
- Πυρήνας
- Κυτταρόπλασμα (Πρωτόπλασμα)
- Κεντροσωμάτιο
- Κυτταρικά οργανίδια

Χημική σύσταση του κυττάρου

Λειτουργίες του κυττάρου

- Ανταλλαγή της ύλης (θρέψη)
- Κίνηση
- Διεγερσιμότητα
- Αύξηση και πολλαπλασιασμός (Αύξηση και αναπαραγωγή)
- Αναπνοή

1.2. Ιστοί Γενικά

Είδη ιστών

-Επιθηλιακός ή επιθήλιο(πλακώδες, κυλινδρικό, αδενικό ή εκκριτικό)

γενικά περί αδένων

είδη αδένων (εξωκρινείς, ενδοκρινείς, μικτοί)

-Ερειστικός

-Μυϊκός

-Νευρικός

1.3. Όργανα του ανθρώπινου οργανισμού

1.4. Συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΡΕΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίζουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την κατασκευή και τα είδη των οστών, τη δομή του ανθρώπινου σκελετού, τη μελέτη των οστών κατά περιοχή, τι είναι άρθρωση, τα είδη των αρθρώσεων και τις κυριότερες αρθρώσεις του ανθρώπινου σώματος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικά για τα οστά και το σκελετό του ανθρώπινου σώματος

Λειτουργία του ερειστικού συστήματος

2.2 ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Μελέτη της εξωτερικής επιφάνειας των οστών

2.3 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ

Σύσταση των οστών

Είδη ερειστικού ιστού

- Συνδετικός ιστός
- Χονδρικός ιστός
- Οστίτης ιστός

Κατασκευή οστίτη ιστού

Είδη οστίτη ιστού

Κατασκευή μακρών οστών

Κατασκευή πλατιών και βραχέων οστών

Αύξηση των οστών

2.4 ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ

Διαίρεση ανάλογα με το σχήμα

Σκελετός του ανθρώπου

2.5 ΣΚΕΛΕΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΡΜΟΥ

Σκελετός του κρανίου

- Εγκεφαλικό κρανίο
- Προσωπικό ή σπλαχνικό κρανίο

Σπονδυλική στήλη

- Εισαγωγή
- Κοινά γνωρίσματα των σπονδύλων
- Ιδιαίτερα γνωρίσματα των σπονδύλων
- Ανατομικά κυρτώματα

Σκελετός του θώρακα

- Σχηματισμός-χρησιμότητα θωρακικού κλωβού
- Πλευρές
- Στέρνο

2.6 ΣΚΕΛΕΤΟΣ ΤΩΝ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ

Σκελετός της ωμικής ζώνης

- Κλείδα
- Ωμοπλάτη

Σκελετός του βραχίονα

Σκελετός του αντιβραχίου

- Ωλένη
- Κερκίδα

Σκελετός του άκρου χεριού

- Οστά του καρπού
- Οστά του μετακαρπίου
- Φάλαγγες

2.7 ΣΚΕΛΕΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ

Οστά της πυελικής ζώνης

- Ανώνυμα οστά
- Σχηματισμός της πυέλου

Σκελετός του μηρού

- Μηριαίο οστό
- Επιγονατίδα

Σκελετός της κνήμης

- Κνήμη
- Περόνη

Σκελετός του άκρου ποδιού

- Οστά του τάρσους
- Οστά του μεταταρσίου
- Φάλαγγες

2.8 ΑΡΘΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Εισαγωγή

Αρθρώσεις (ορισμός)
Λειτουργία

2.9 ΕΙΔΗ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ

Συναρθρώσεις

- Ορισμός
- Συνδέσμωση
- Συγγόνδρωση
- Συνοστέωση

Διαρθρώσεις

- Ορισμός
- Μέρη μιας διάρθρωσης
- Επικουρικά μόρια

2.10 ΑΡΘΡΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Αρθρώσεις του κρανίου

Αρθρώσεις της Σ.Σ.

Αρθρώσεις του θώρακα

Αρθρώσεις των άνω άκρων

Αρθρώσεις των κάτω άκρων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΥΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα είδη των μυών και να κατανοήσουν τις βασικές διαφορές που έχουν. Επίσης να γνωρίσουν τις διάφορες ομάδες μυών από τις οποίες αποτελείται το μυϊκό σύστημα του ανθρώπου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

3.1.Μυϊκός ιστός

3.2.Μυϊκές ίνες(μυϊκά κύτταρα)

- Λείες μυϊκές ίνες.
- Γραμμωτές μυϊκές ίνες.
- Μυϊκές ίνες της καρδιάς

3.3. Μυϊκό σύστημα, Γενικά

Είδη μυών

- Γραμμωτοί μύες, Λείοι μύες

Μύες της κεφαλής

Μύες του τραχήλου

Μύες του κορμού.

Μύες των άνω άκρων

Μύες των κάτω άκρων

3.4. Λειτουργία του μυϊκού κυττάρου

Διέγερση- συστολή

Λειτουργία των μυών

- Βασικές ιδιότητες (εκτακτικότητας, συσπαστικότητας, ελαστικότητας, τόνος)
- Μυόγραμμα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την ανατομία της καρδιάς και των αγγείων. Επίσης να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η καρδιά, καθώς και πως γίνεται η μικρή και η μεγάλη κυκλοφορία του αίματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

4.1 Ανατομία της καρδιάς

Αγγεία

- Αρτηρίες
- Φλέβες
- Τριχοειδή

Αρτηριακό σύστημα μικρής κυκλοφορίας

Αρτηριακό σύστημα μεγάλης κυκλοφορίας

φλεβικό σύστημα της μικρής κυκλοφορίας

φλεβικό σύστημα της μεγάλης κυκλοφορίας

λεμφικό σύστημα

φυσιολογία του κυκλοφορικού συστήματος

- καρδιακός παλμός
- διέγερση της καρδιάς φλεβόκομβος
- έργο και θρέψη της καρδιάς-αρτηριακή πίεση
- ρύθμιση της λειτουργίας του Κ.Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΙΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα συστατικά, τις λειτουργίες και τις ομάδες του αίματος, και να κατανοήσουν τον μηχανισμό πήξης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Γενικά, τι είναι το αίμα, από τι αποτελείται, λειτουργίες του αίματος

πλάσμα

ερυθροκύτταρα (ερυθρά αιμοσφαίρια)

γενικά

παραγωγή ερυθρών αιμοσφαιρίων

καταστροφή ερυθρών αιμοσφαιρίων

αιμοσφαιρίνη

λευκοκύτταρα (λευκά αιμοσφαίρια)

- είδη

- παραγωγή

- βασικές λειτουργίες

αιμοπετάλια

αιμοραγία- μετάγγιση

ομάδες αίματος ABO- Rh

- καθορισμός των ομάδων αίματος.

πήξη του αίματος

μηχανισμός της πήξης

μηχανισμός ινωδόλυσης

αντιπηκτικά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίζουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα βασικά ανατομικά μέρη από τα οποία αποτελείται το πεπτικό σύστημα , τα ανατομικά στοιχεία που υπάρχουν σε κάθε μέρος και την λειτουργία του .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

6. Γενικά

6.1 Στοματική κοιλότητα

προστόμιο

κυρίως στοματική κοιλότητα

- γλώσσα

- υπερώα

- δόντια

σιαλογόνοι αδένες (παρωτίδες,υπογνάθιοι, υπογλώσσιοι)
Φάρυγγας
οισοφάγος
στομάχι
Λεπτό έντερο
6.6 παχύ έντερο
6.7 ήπαρ
- Λειτουργίες του ήπατος
- Εκφορητική οδός του ήπατος
- Η χοληδόχος κύστη
6.8 πάγκρεας
6.9 σπλήνας
- λειτουργία του σπλήνα
6.10 λειτουργία του πεπτικού συστήματος
γενικά, θρεπτικές ουσίες, πέψη
- πέψη των υδατανθράκων, λιπών και πρωτεϊνών
- μεταβολισμός των υδατανθράκων, λιπών και αμινοξέων
- φυσιολογική διατροφή – βιταμίνες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΕΝΔΟΚΡΙΝΕΙΣ ΑΔΕΝΕΣ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τους ενδοκρινείς αδένες και τις λειτουργίες τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Ορμόνες, γενικά, ορισμός, χημική σύσταση
Υπόφυση, περιγραφή, λειτουργία, ορμόνες
θυροειδής αδένας, περιγραφή, λειτουργία
παραθυροειδείς αδένες, περιγραφή, ορμόνες
θύμος αδένας, γενικά
ενδοκρινής μοίρα του παγκρέατος, περιγραφή, ορμόνες
- η ινσουλίνη
- γλυκαγόνο
επινεφρίδια, περιγραφή, λειτουργία, ορμόνες
όρχεις, ενδοκρινής μοίρα, ορμόνες
ωοθήκες, ενδοκρινής μοίρα, ορμόνες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα μέρη και τα όργανα του αναπνευστικού συστήματος και να κατανοήσουν την λειτουργία τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

8. Εισαγωγή
όργανα της άνω αεροφόρου οδού
μύτη (ρίνα)
φάρυγγας
όργανα της κάτω αεροφόρου οδού
λάρυγγας
τραχεία
βρόγχοι
πνεύμονες

φυσιολογία της αναπνοής
γενικά
αναπνευστικές κινήσεις
ανταλλαγή των αερίων
μεταφορά των αερίων
εξωτερική αναπνοή
εσωτερική αναπνοή
ρύθμιση της αναπνοής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα μέρη και τα όργανα του ουροποιητικού συστήματος και να κατανοήσουν τον μηχανισμό παραγωγής των ούρων .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- 9. Εισαγωγή
  - εκκριτική μοίρα ουροποιητικού συστήματος
    - Νεφροί
  - αποχετευτική μοίρα ουροποιητικού συστήματος
    - Ουρητήρας
    - ουροδόχος κύστης
    - ουρήθρα
    - νεφρικοί κάλυκες
    - νεφρική πύελος
  - φυσιολογία των νεφρών
  - Ο μηχανισμός παραγωγής των ούρων
  - Ο όγκος των αποβαλλόμενων ούρων
  - Η κάθαρση του πλάσματος
    - Τα ούρα, σύσταση
    - Η ούρηση
    - Οξεοβασική ισορροπία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα μέρη και τα όργανα του γεννητικού συστήματος του άντρα και της γυναίκας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- 10 . Εισαγωγή
- 10.1 Γεννητικό σύστημα του άνδρα
  - έσω και έξω γεννητικά όργανα
  - Οι όρχεις
  - Οι επιδιδυμίδες
  - Ο σπερματικός πόρος
  - Σπερματοδόχες κύστες
  - Εκσπερματικός πόρος
  - Προστάτης
  - Το πέος
- Γεννητικό σύστημα της γυναίκας
  - έσω και έξω γεννητικά όργανα
  - οι ωοθήκες
  - Οι σάλπιγγες
    - Η μήτρα
    - Κολεός

- Αιδοίο
- 10.3 Λειτουργίες του γεννητικού συστήματος του άνδρα
- εξωκρινής λειτουργία
  - ενδοκρινής λειτουργία
- Λειτουργίες του γεννητικού συστήματος της γυναίκας
- εξωκρινής λειτουργία
  - ενδοκρινής λειτουργία
  - Ωοθηκικός κύκλος της γυναίκας
  - Γονιμοποίηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα βασικά στοιχεία της μορφολογίας και της λειτουργίας του Νευρικού συστήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

11.1 Γενικά

11.2 Νευρικός ιστός

Νευρικό κύτταρο –Νευρώνας
(περιγραφή και λειτουργία)

- Σώμα νευρικού κυττάρου
- Δενδρίτες
- Νευρίτης
- Τελικά δενδρύλια
- Τελικά κομβία
- Έλυτρα
- Σύναψη
- Λειτουργική διαίρεση των νευρώνων
- Κινητικοί
- Αισθητικοί
- Συνδετικοί
- Διάταξη των νευρώνων στο Κεντρικό Νευρικό Σύστημα (λευκή και φαιά ουσία)

Νευρογλοία (περιγραφή και λειτουργία)

- Νευρογλοιακά κύτταρα
- Νευρογλοιακές ίνες

Διαίρεση του Νευρικού Συστήματος

A. Εγκεφαλονωτιαίο Νευρικό Σύστημα

Κεντρικό Νευρικό Σύστημα

- Εγκέφαλος
- Νωτιαίος Μυελός

Περιφερικό Νευρικό Σύστημα

- Εγκεφαλικά Νεύρα
- Νωτιαία Νεύρα

B. Αυτόνομο ή Φυτικό Νευρικό Σύστημα

Συμπαθητικό νευρικό σύστημα

Παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα

Εγκεφαλονωτιαίο Νευρικό Σύστημα

Κεντρικό Νευρικό Σύστημα (Εγκέφαλος και Νωτιαίος μυελός)

Εγκέφαλος

- Διαίρεση του Εγκεφάλου
- Τελικός εγκέφαλος (Βασική περιγραφή, Κέντρα του εγκεφάλου: κινητικά, αισθητήρια, συνδετικά)
- Διάμεσος Εγκέφαλος
- Μέσος Εγκέφαλος
- Οπίσθιος Εγκέφαλος (Γέφυρα, Παρεγκεφαλίδα)
- Έσχατος Εγκέφαλος

- Μήνιγγες του εγκεφάλου
- Κοιλίες του Εγκεφάλου
- Εγκεφαλονωτιαίο υγρό
- Υπαραχνοειδής χώρος του Εγκεφάλου
- Λειτουργική διαίρεση του Εγκεφάλου
- Τα δύο ημισφαίρια του Εγκεφάλου
- Το στέλεχος
- Η Παρεγκεφαλίδα

Νωτιαίος μυελός

- Μέρη νωτιαίου μυελού
- Μήνιγγες

Περιφερικό Νευρικό Σύστημα

- Εγκεφαλικά Νεύρα (12 συζυγίες, αισθητικά (αισθητήρια), κινητικά, μικτά)
- Νωτιαία Νεύρα (31 ζεύγη)

Οι κυριότερες οδοί του Νευρικού Συστήματος

- Κινητική ή πυραμιδική οδός (πυραμιδικό σύστημα)
- Εξωπυραμιδική οδός (εξωπυραμιδικό σύστημα)
- **Αισθητικές οδοί**

Αυτόνομο ή Φυτικό Νευρικό Σύστημα

Γενικά

Συμπαθητικό Νευρικό Σύστημα

- Κεντρική μοίρα
- Περιφερική μοίρα

Παρασυμπαθητικό Νευρικό Σύστημα

- Κεντρική μοίρα
- Περιφερική μοίρα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα διάφορα αισθητήρια όργανα και τον τρόπο λειτουργίας των αισθήσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

12.1 Γενικά.

- Αισθήσεις και Αισθητήρια Όργανα

12.2 Αισθητήριο Όργανο της αφής, της πίεσης, του πόνου και της θερμοκρασίας, το δέρμα

- Κατασκευή του δέρματος
- Αδένες του δέρματος
- Κεράτινα Όργανα του δέρματος
- Τρίχες
- Νύχια
- Λειτουργία του δέρματος ως αισθητηρίου οργάνου

12.3 Αισθητήριο Όργανο της Όσφρησης, ο οσφρητικός βλεννογόνος της μύτης

- Ανατομία της μύτης και λειτουργία της όσφρησης
- Αναπνευστικός βλεννογόνος
- Οσφρητικός βλεννογόνος

12.4 Αισθητήριο Όργανο της γεύσης, οι γευστικές κάλυκες κυρίως της γλώσσας (και πρόσθιας επιφάνειας μαλακής υπερώας)

- Ανατομία της γλώσσας
- Λειτουργία της γεύσης

12.5 Αισθητήριο Όργανο της Όρασης, ο οφθαλμός (το μάτι)

- Ανατομία του οφθαλμού
- Ο βολβός του οφθαλμού
- Τοίχωμα, Περιεχόμενο
- Επικουρικά μέρη του οφθαλμού
- Οπτική οδός

12.6 Αισθητήριο Όργανο της ακοής και της ισορροπίας (του χώρου), το αυτί (ους)

- Το εξωτερικό (έξω) αυτί
- Το μέσο αυτί
- Το εσωτερικό (έσω) αυτί

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : 2 Ε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

ΩΡΕΣ: 2Ε

ΤΑΞΗ : Α΄

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να μπορέσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες να γνωρίσουν κάποια βασικά πράγματα τα οποία θα πρέπει να προσφέρουν σε έναν άνθρωπο που έχει τραυματιστεί ή έχει πάθει κάποιο ατύχημα ώσπου να του δοθεί μια Ιατρική ή Νοσοκομειακή φροντίδα. Επειδή το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί πολλές φορές είναι μεγάλο η γνώση των πρώτων βοηθειών μπορεί να σώσει και την ζωή κάποιου συνανθρώπου μας. Θα γνωρίσουν τον τρόπο που πρέπει να δράσουν, με ταχύτητα και υπευθυνότητα και χωρίς τον κίνδυνο να κάνουν κάποιο μεγαλύτερο κακό στον τραυματία. Θα κατανοήσουν ότι δεν θα πρέπει ποτέ να επεμβαίνουν για βοήθεια κάποιου τραυματία εάν πρώτα δεν έχουν κάνει τη σωστή διάγνωση, δηλαδή δεν έχουν καταλάβει τι πρόβλημα έχει ο τραυματίας .

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

1.1. Γενικά θέματα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Τι σημαίνει πρώτες βοήθειες
- β) Γιατί πρέπει να γνωρίζουμε πρώτες βοήθειες
- γ) Νομικά θέματα

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

1.2. Πώς ενεργούμε σε επείγουσες καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Βασικές ενέργειες
- β) Έλεγχος του χώρου
- γ) Προφύλαξη από μολυσματικές αρρώστιες

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

1.3. Διερεύνηση του συμβάντος – Εκτίμηση της κατάστασης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Διερεύνηση του συμβάντος
- β) Εκτίμηση της κατάστασης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΟΞΥ ΚΑΡΔΙΑΚΟ ΝΟΣΗΜΑ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

2.1 Στηθάγχη

2.2 Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου

2.3 Συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τον τρόπο που πρέπει να αντιδράσουν σε περίπτωση που έχουμε κάποιο οξύ καρδιακό νόσημα. Θα κατανοήσουν ποια είναι τα συμπτώματα και οι αντιδράσεις ενός ατόμου που παθαίνει στηθάγχη, οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου και συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια και στη συνέχεια τι πρέπει να αποφύγουν για να μην δημιουργήσουν μεγαλύτερο κίνδυνο στη ζωή του πάσχοντα.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

2.1. Στηθάγχη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Τι είναι η στηθάγχη
- β) Συμπτώματα
- γ) Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

2.2. Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Τι είναι το οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου
- β) Συμπτώματα του οξέως εμφράγματος του μυοκαρδίου
- γ) Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

2.3. Συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Τι είναι η συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια
- β) Συμπτώματά της
- γ) Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών σε περίπτωση συμφορητικής καρδιακής ανεπάρκειας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν ποιες είναι οι σοβαρότερες ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος στις οποίες μπορούν να παρέμβουν και να βοηθήσουν αποφασιστικά τον πάσχοντα. Θα γνωρίσουν ακόμα τον τρόπο που πρέπει να αντιδράσουν σε περίπτωση που έχουμε κάποια από αυτές. Θα κατανοήσουν ποια είναι τα συμπτώματα και οι αντιδράσεις ενός ατόμου με κάποια από αυτές τις παθήσεις και στη συνέχεια τι πρέπει να αποφύγουν για να μην δημιουργήσουν μεγαλύτερο κίνδυνο στη ζωή του πάσχοντα.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

3.1. Λοιμώξεις της ανώτερης και κατώτερης αναπνευστικής οδού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Ποιες είναι οι λοιμώξεις της ανώτερης και κατώτερης αναπνευστικής οδού.
- β) Συμπτώματά τους
- γ) Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

3.2. Οξύ πνευμονικό οίδημα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Τι είναι το οξύ πνευμονικό οίδημα
- β) Συμπτώματά του
- γ) Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

3.3. Χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αίτια και διάγνωση της χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας
- β) Συμπτώματά της

γ) Πρώτες βοήθειες που παρέχονται στην χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια

4η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

3.4. Άσθμα και αλλεργική αντίδραση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αίτια και διάγνωση του άσθματος
- β) Συμπτώματά του
- γ) Πρώτες βοήθειες που παρέχονται στο άσθμα

5η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

3.5. Απόφραξη αεροφόρων οδών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αίτια που μπορούν να προκαλέσουν απόφραξη των αεροφόρων οδών
- β) Συμπτώματά της
- γ) Πρώτες βοήθειες που παρέχονται σε περίπτωση απόφραξης των αεροφόρων οδών
- δ) Τεχνητή αναπνοή
- ε) Τραχειοτομή

6η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

3.6. Πνευμονική εμβολή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αίτια που μπορούν να προκαλέσουν πνευμονική εμβολή
- β) Συμπτώματά της
- γ) Πρώτες βοήθειες που παρέχονται σε περίπτωση πνευμονικής εμβολής

7η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

3.7. Υπεραερισμός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αίτια που μπορούν να προκαλέσουν τον υπεραερισμό
- β) Συμπτώματά του
- γ) Πρώτες βοήθειες που παρέχονται σε περίπτωση υπεραερισμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τα αίτια που μπορούν να προκαλέσουν κάποιο έγκαυμα και με ποιο τρόπο μπορούν να παρέμβουν και να βοηθήσουν αποφασιστικά τον πάσχοντα. Θα γνωρίσουν ακόμα πώς θα προφυλάσσονται σωστά και πόσα είδη εγκαυμάτων έχουμε ανάλογα με την έκταση της βλάβης του πάσχοντα.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

4.1. Θερμικά εγκαύματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αιτίες που μπορούν να δημιουργήσουν θερμικά εγκαύματα.
- β) Συμπτώματά τους
- γ) Είδη θερμικών εγκαυμάτων ανάλογα με την βαρύτητά τους.
- δ) Παροχή πρώτων βοηθειών σε θερμικά εγκαύματα
- ε) Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή θερμικών εγκαυμάτων

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

4.2. Χημικά εγκαύματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αιτίες που μπορούν να δημιουργήσουν χημικά εγκαύματα
- β) Συμπτώματά τους
- γ) Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή χημικών εγκαυμάτων

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

4.3. Ηλεκτρικά εγκαύματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αιτίες που μπορούν να δημιουργήσουν ηλεκτρικά εγκαύματα
  - Ηλεκτροπληξία
  - Κεραυνοπληξία
- β) Πρώτες βοήθειες σε ηλεκτρικό έγκαυμα.
- γ) Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή ηλεκτρικών εγκαυμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΣΕ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τα αίτια που μπορούν να προκαλέσουν την θερμική εξάντληση τα συμπτώματα που υπάρχουν και τις πρώτες βοήθειες που πρέπει να παρέχουν στον πάσχοντα. Ακόμη τις οδηγίες που πρέπει να δώσουν μέχρι να έρθει βοήθεια καθώς και τι προληπτικά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται για να αποφεύγεται η θερμική εξάντληση.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

5.1. Θερμική εξάντληση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν θερμική εξάντληση.
- β) Συμπτώματά της
- γ) Παροχή πρώτων βοηθειών σε θερμική εξάντληση.
- δ) Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή θερμικής εξάντλησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΣΕ ΨΥΧΟΣ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τις βλάβες που μπορούν να προκύψουν μετά από έκθεση σε ψύχος τα συμπτώματα που υπάρχουν και τις πρώτες βοήθειες που πρέπει να παρέχουν στον πάσχοντα. Επίσης θα κατανοήσουν ότι απαγορεύεται κάθε προσπάθεια γρήγορης αναθέρμανσης σε περίπτωση υποθερμίας. Αυτή πρέπει να γίνεται προοδευτικά και με σύστημα.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

6.1. Υποθερμία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν υποθερμία
  - Κρυοπαγήματα
  - Κρυοπληξία
- β) Συμπτώματά τους
- γ) Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση υποθερμίας
- δ) Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή της

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΝΙΓΜΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα κατανοήσουν πως ο πνιγμός μπορεί να προκαλέσει ασφυξία αλλά όταν η ποσότητα που μπαίνει στους πνεύμονες είναι μικρή τότε μπορεί να σωθεί ο πάσχοντας εάν δράσουμε γρήγορα και αποφασιστικά. Ακόμα θα γνωρίσουν με ποιο τρόπο μπορούν να βοηθήσουν και ποιες οδηγίες πρέπει να δώσουν εάν τελικά ο πάσχοντας σωθεί.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

7.1 Πνιγμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Συμπτώματα του πνιγμού
- β) Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση πνιγμού
- γ) Τεχνητή αναπνοή στόμα με στόμα και με συμπίεση του θώρακα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο : ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν την φυσική αντίδραση του οργανισμού που είναι να περιορίσει την ροή του αίματος μετά από κάποιο τραυματισμό. Θα κατανοήσουν τους μηχανισμούς πήξης του αίματος και στη συνέχεια θα γνωρίσουν πόσα είδη αιμορραγιών έχουμε τι συμπτώματα παρουσιάζονται μετά από μια εξωτερική ή εσωτερική αιμορραγία με ποιο τρόπο πρέπει να δράσουν σε μια τέτοια περίπτωση και τέλος τι είναι η καταπληξία και πότε μπορεί να συμβεί μετά από μια αιμορραγία

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

8.1. Εξωτερική αιμορραγία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αίτια μιας εξωτερικής αιμορραγίας. να
- β)Φυσική αντίδραση του οργανισμού μετά από μια αιμορραγία
- γ)Συμπτώματα
- γ)Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση εξωτερικής αιμορραγίας

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

8.1. Εσωτερική αιμορραγία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α)Αίτια μιας εσωτερικής αιμορραγίας.
- β)Φυσική αντίδραση του οργανισμού μετά από μια εσωτερική αιμορραγία
- γ)Συμπτώματα
- δ)Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση εσωτερικής αιμορραγίας

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

8.3. Καταπληξία (shock)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α)Καταπληξία
  - ορισμός
  - αίτια
- β)Συμπτώματα
- γ)Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση καταπληξίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο : ΒΑΣΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΝΟΗΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα κατανοήσουν με ποιο τρόπο μπορούμε να υποστηρίξουμε την αναπνοή σε βρέφη και σε παιδιά σε περίπτωση απόφραξης των αεροφόρων οδών. Θα γνωρίσουν την τεχνική με την οποία μπορούμε να αφαιρέσουμε κάποιο ξένο σώμα όταν αυτό εισροφηθεί μέσα στην τραχεία ή τους πνεύμονες. Επίσης θα γνωρίσουν ποιες μικροεπεμβάσεις γίνονται σε περίπτωση απόφραξης των αεροφόρων οδών ώστε να μην προκληθεί θάνατος από ασφυξία.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

9.1. Διάνοιξη αεροφόρων οδών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Εισρόφηση ξένων σωμάτων σε τραχεία και πνεύμονες
- β)Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση εισρόφησης ξένου σώματος σε λάρυγγα και τραχεία
- γ)Τραχειοστομία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο : ΒΑΣΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΖΩΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν ποιες είναι οι ζωτικές λειτουργίες του οργανισμού. Θα κατανοήσουν ότι κατά την μερική ή πλήρη απώλεια της συνείδησης υπάρχει διακοπή της φυσιολογικής δραστηριότητας του εγκεφάλου που μπορεί να είναι επικίνδυνη για τον πάσχοντα. Θα γνωρίσουν τι είναι ο σφυγμός των μεγάλων αγγείων και πως ψηλαφιέται, τι είναι ο καρδιακός παλμός και σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να έχουμε μυδρίαση και πόσο επικίνδυνη είναι για τον πάσχοντα.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

10.1. Απώλεια συνείδησης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Τι είναι η απώλεια της συνείδησης
- β) Αίτια που προκαλούν απώλεια της συνείδησης
- β) Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση απώλειας της συνείδησης

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

10.2. Απώλεια σφυγμού στα μεγάλα αγγεία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Τι είναι ο σφυγμός.
- β) Ψηλάφηση μεγάλων αγγείων
- γ) Συχνότητα ένταση και ρυθμός του σφυγμού.
- δ) Εύρεση του κερκιδικού σφυγμού

3η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

10.3 Διακοπή αερισμού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Σκοπός της αναπνοής.
- β) Φάσεις της αναπνοής
  - Εισπνοή
  - Εκπνοή
  - Παύση
- γ) Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση διακοπής αερισμού των πνευμόνων (τεχνητή αναπνοή στόμα με στόμα)

4η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

10.4 Απουσία καρδιακών τόνων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Καρδιακός παλμός
- β) Σχέση καρδιακού παλμού και καρωτιδικού σφυγμού.
- γ) Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση διακοπής του καρδιακού παλμού (εξωτερική συμπίεση του θώρακα)

5η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

10.5 Μυδρίαση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Τι είναι η μυδρίαση.
- β) Έλεγχος του αντανάκλαστικού της κόρης (μυδρίαση-μύση) σε περίπτωση κώματος, βαρειών εγκεφαλικών κακώσεων. κ.τ.λ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11° : ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΝΑΠΝΟΗΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν ποιες είναι οι μέθοδοι για να υποστηρίξουμε την αναπνευστική και την καρδιακή λειτουργία του οργανισμού. Θα κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η καθεμία και ποιες ενδείξεις και αντενδείξεις έχουν.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

11.1. Υποστήριξη αναπνοής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Πότε χρειάζεται υποστήριξη η αναπνοή του ατόμου
- β) Υποστήριξη της αναπνοής όταν δεν έχουμε απόφραξη των ανωτέρων αναπνευστικών οδών
  - Τεχνητή αναπνοή
  - Χορήγηση οξυγόνου
- γ) Υποστήριξη της αναπνοής όταν έχουμε απόφραξη των ανωτέρων αναπνευστικών οδών
  - Τραχειοστομία

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

11.2. Υποστήριξη κυκλοφορίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Πότε χρειάζεται υποστήριξη η κυκλοφορία του ατόμου
- β) Υποστήριξη της κυκλοφορίας με μαλάξεις (εξωτερική συμπίεση)
  - Μέθοδος με ένα ανανήπτη
  - Μέθοδος με δύο ανανήπτες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12° : ΑΠΩΛΕΙΑ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα κατανοήσουν πώς αντιμετωπίζουμε ένα πάσχοντα όταν έχει απώλεια της συνείδησής του ώστε να μην του προξενήσουμε μεγαλύτερο κακό. Θα γνωρίσουν τα αίτια που συνήθως ευθύνονται για την απώλεια της συνείδησης και ποιες πρώτες βοήθειες μπορούμε να δώσουμε σε κάθε περίπτωση μέχρι να έρθει ιατρική βοήθεια.

1η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

12.1. Αίτια απώλειας της συνείδησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Ασθένειες
  - Σακχαρώδης διαβήτης
  - Αγγειακό επεισόδιο
  - συναισθηματικές καταστάσεις
  - Επιληπτικές κρίσεις
- β) Τραυματισμοί
- γ) Φαρμακευτικές δηλητηριάσεις
- δ)Επείγοντα παιδιατρικά περιστατικά

2η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

12.2. Αντιμετώπιση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- α) Αντιμετώπιση
  - Σακχαρώδη διαβήτη
  - Αγγειακού επεισοδίου -συναισθηματικών καταστάσεων
  - Επιληπτικών κρίσεων
- β) Τραυματισμών
- γ) Φαρμακευτικών δηλητηριάσεων
- δ)Επείγοντων παιδιατρικών περιστατικών

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

***ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ –
ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ***

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **2 Θ**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ – ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΑΞΗ : Α΄

ΩΡΕΣ: 2Θ

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες την έννοια της υγείας και τους παράγοντες που επηρεάζουν και διαμορφώνουν την καλή υγεία, ώστε να μπορούν συνειδητά να προασπίζονται, να βελτιώνουν και να προάγουν την υγεία τους.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Προληπτική Ιατρική
    Η έννοια και το περιεχόμενο της Προληπτικής Ιατρικής
    Η έννοια της Υγείας
2. Σύγχρονες Προσεγγίσεις-Αγωγή Υγείας
    Γενικά (Φιλοσοφία-Μεθοδολογία)
    Ψυχική Υγεία- Διαπροσωπικές σχέσεις
    Ο εαυτός μου
    Οι σχέσεις μου με άλλους άλλους
    Οι σχέσεις μου με το περιβάλλον
    Επικοινωνία, αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση, υπευθυνότητα, αποδοχή
    Συμπεριφορά και Υγεία
    Διατροφή
    Κάπνισμα
    Οινοπνευματώδη ποτά
    Ναρκωτικά
    Σεξουαλική συμπεριφορά
    Φυσική άσκηση
    Οδική συμπεριφορά
3. Επιδημιολογία και Πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων
4. Ανοσοπροφύλαξη
5. Επιδημιολογία και Πρόληψη Χρονίων νοσημάτων
    Καρδιαγγειακά νοσήματα
    Διαβήτης
    Κακοήθειες νεοπλασίες
    παθήσεις αναπνευστικού, καρκίνος του πνεύμονα, χρόνια βρογχίτης
6. Σεξουαλική Αγωγή -Πρόληψη Σεξουαλικών νοσημάτων-AIDS
7. Πρόληψη Επαγγελματικών νοσημάτων- Ατυχημάτων
8. Υπηρεσίες Υγείας- Υγεία στον κόσμο
9. Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας
    Γενικά
    Αρχές, σκοπός, στόχοι
    Συνθήκες Εργασίας.
    Οργάνωση της Εργασίας
10. Επαγγελματικοί κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας
    Κίνδυνοι από φυσικούς παράγοντες
    Κίνδυνοι από χημικούς παράγοντες
    Εργονομικοί κίνδυνοι
    Ψυχολογικοί

11. Επιπτώσεις των επαγγελματικών κινδύνων στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων
Εργατικά ατυχήματα
Επαγγελματικά νοσήματα
Επιδείνωση παθολογικών καταστάσεων
12. Αρχές Πρόληψης Επαγγελματικών κινδύνων
Εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου
Έλεγχος του επαγγελματικού κινδύνου
Καταμετρήσεις
Αναλύσεις
Εκτιμήσεις
Προληπτική εξέταση εργαζομένων
Εργονομία μυοσκελετικού συστήματος
Τοξικολογία υλικών
Πληροφόρηση και εκπαίδευση
Συμβουλευτική υπηρεσία
13. Υγεία και ασφάλεια στην εργασία σε σχέση με την παραγωγικότητα σε ατομικό, οικογενειακό, επιχειρησιακό και εθνικό επίπεδο.
Άμεσες συνέπειες
δυσλειτουργία της επιχείρησης και συνεχής μείωση της παραγωγικότητας ως αποτέλεσμα της απουσίας του εργαζόμενου
απώλεια μισθών του εργαζόμενου
κόστος πρώτων βοηθειών, ιατρικής περίθαλψης και αποκατάστασης
κόστος ασφάλειας και πιθανή αύξηση των ασφαλίσεων
κόστος αποζημίωσης
πιθανά πρόστιμα και νομικές διώξεις ως επακόλουθο του ατυχήματος/ασθένειας
Έμμεσες συνέπειες
κόστος επανεκπαίδευσης άλλου εργαζόμενου ή πρόσληψη αντικαταστάτη
χαμηλή δυνατότητα απασχόλησης του εργαζόμενου μακροπρόθεσμα λόγω του τραυματισμού
«ανθρώπινο κόστος»- απώλεια της ποιότητας ζωής και εν γένει της ευημερίας
μείωση κινήτρου για εργασία και πώση του ηθικού, αύξηση τάσης για απουσία
περιβαλλοντική ρύπανση (π.χ. από ατυχήματα με χημικές ουσίες)
14. Πολιτικές για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (νόμοι, οργανισμοί, δίκτυα υπηρεσιών επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας, δικαιώματα των εργαζομένων).
15. Επιδημιολογία και πρόληψη νοσοκομειακών λοιμώξεων
πηγές και οδοί μετάδοσης
σημασία του πλυσίματος των χεριών και της ορθής χρήσης γαντιών στην πρόληψη της μετάδοσης από άτομο σε άτομο
κανόνες πρόληψης της μετάδοσης νοσημάτων μεταδιδόμενων με άμεση ή έμμεση επαφή
16. Επιδημιολογία και πρόληψη νοσοκομειακών λοιμώξεων που μπορούν να μεταδοθούν από τους ασθενείς στο προσωπικό του νοσοκομείου (μόλυνση με ιό της ηπατίτιδας Β, C, με ιό HIV με μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης κ.λ.π.)
17. Χρήση απολυμαντικών και αντισηπτικών στο νοσοκομείο ή τα εργαστήρια, ιατρεία.
(Είδη, φάσμα αντιμικροβιακής δράσης, οδηγίες διάλυσης και διακίνησης)
μέθοδοι απολύμανσης και αποστείρωσης υλικών, αντικειμένων, ιατρικών συσκευών και εργαλείων του νοσοκομείου.
Μέθοδοι ελέγχου της διαδικασίας αποστείρωσης.
οδηγίες χειρισμό και απολύμανσης του μολυσματικού ρουχισμού του νοσοκομείου
18. Μέθοδοι καταστροφής και ασφαλούς απόρριψης των μολυσματικών ιατρικών υλικών, χρησιμοποιημένων αντικειμένων και αποβλήτων

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΕΙΣ Α΄ & Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **2 Θ** στην Α΄ τάξη
3 Θ στην Β΄ τάξη

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΗ : Α΄

ΩΡΕΣ: 2Θ

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες την επιστήμη της φαρμακολογίας και να κατανοήσουν τη χρήση των φαρμάκων ως χημική δραστική ουσία.

Να διακρίνουν οι μαθητές/ -τριες την ταξινόμηση των φαρμάκων ανάλογα με το σύστημα του οργανισμού στο οποίο δρουν, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για θεραπευτικούς λόγους.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

- Προέλευση – μορφές και ονομασία φαρμάκων
- Οδοί χορήγησης των φαρμάκων
- Δόσεις – συνταγή

Δράση φαρμάκων

- Υποδοχείς
- Αντιδράσεις φαρμάκων - υποδοχέων
- Ιδιότητες φαρμάκων
- Υπόστρωμα
- Φαρμακευτικές ενέργειες

Παράγοντες που επηρεάζουν τη δράση των φαρμάκων

- Ευαισθησία – ιδιοσυγκρασία
- Ηλικία και βάρος
- Συνύπαρξη με άλλη ασθένεια
- Αντιδράσεις υπερευαισθησιών
- Συνεργασία και ανταγωνισμός
- Αθροιστική ιδιότητα
- Αντοχή - Εξάρτηση

Φαρμακοκινητική

- Απορρόφηση
- Κατανομή
- Αποσύνθεση
- Μεταβολισμός
- Απέκκριση

Φάρμακα Α.Ν.Σ.

- Φάρμακα παρασυμπαθητικού νευρικού συστήματος
- Φάρμακα συμπαθητικού νευρικού συστήματος
- Μυοχαλαρωτικά φάρμακα
- Αντιυπερτασικά
- Ενδοκρινικού συστήματος

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες την επιστήμη της φαρμακολογίας και να κατανοήσουν τη χρήση των φαρμάκων ως χημική δραστική ουσία.

Να διακρίνουν οι μαθητές/ -τριες την ταξινόμηση των φαρμάκων ανάλογα με το σύστημα του οργανισμού στο οποίο δρουν, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για θεραπευτικούς λόγους.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Περιεχόμενα

Φάρμακα Κ.Ν.Σ.

- 1.1 Ηρεμιστικά – Υπνωτικά
- 1.2 Ψυχοτρόπα
- 1.3 Αντιεπιληπτικά
- 1.4 Αναισθητικά – διακρίσεις (γενικά, τονικά)
- 1.5 Αναλγητικά (αντιπυρετικά – ναρκωτικά)

Φάρμακα κυκλοφορικού συστήματος

- 2.1 Καρδιοτονωτικά
- 2.2 Αντιρρυθμικά
- 2.3 Αντιστηθαγχικά

Φάρμακα πεπτικού συστήματος.

3.1 Φάρμακα που δρουν στο στομάχι.

- ✓ Εμετικά
- ✓ Αντιεμετικά
- ✓ Αντιόξινα

3.2 Φάρμακα που δρουν στο έντερο.

- ✓ Καθαρτικά
  - ✓ Αντιδιαρροϊκά
- Ουροποιητικό σύστημα
Αιμοποιητικό σύστημα

5.1 Αντιαναιμικά

5.2 Αντιπυκνωτικά

Ανοσολογικό σύστημα
Αντιβιοτικά – Χημειοθεραπευτικά

7.1. Αντιβιοτικά

- ✓ Πενικιλίνες
- ✓ Κεφαλοσπορίνες
- ✓ Ερυθρομυκίνη
- ✓ Σουφλαμίδες

Απολυμαντικά – αντισηπτικά – αντιμυκητιασικά

- ✓ Χημικά – Φυσικά
- ✓ Θεραπευτική αγωγή ιώσεων

Αντικαρκινικά

- ✓ Αλκιλωτικά
- ✓ Αντιμεταβολίτες

Βιταμίνες

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **1 Θ + 2 Ε**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ

ΤΑΞΗ : Α΄

ΩΡΕΣ: 1 Θ + 2 Ε

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες το αντικείμενο της Φαρμακευτικής Χημείας και να κατανοήσουν τη χρήση του σκευάσματος ως χημική δραστική ουσία.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Εισαγωγή

ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

- ταξινόμηση στοιχείων
- ταξινόμηση ενώσεων: οξέα, βάσεις, άλατα, οξειδία
- παρασκευές, ιδιότητες και θεραπευτικές χρήσεις ενώσεων: χλωρομικών, ιωδιούχων, υπεροξειδίου υδρογόνου, δισανθρακικό νάτριο, νιτρικός άργυρος, ενώσεις των Ca, Mg, Fe, Al, κτλ

ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

- Ταξινόμηση και ονοματολογία ενώσεων
- Βασικές αντιδράσεις οργανικής και φαρμακευτικής χημείας
- Σύνταξη και ισομερία οργανικών ενώσεων

Ταξινόμηση και σύνθεση ομάδων οργανικών ενώσεων ανάλογα με την θεραπευτική τους χρήση

- Αλκοόλες
- Αιθέρες
- Οργανικά οξέα
- Υδατάνθρακες

Σύνθεση και ιδιότητες δραστικών ουσιών

Κατηγορίες φαρμάκων ανάλογα με τη φαρμακευτική τους δράση (ηρεμιστικά, αναλγητικά, ναρκωτικά, κτλ)

Φάρμακα του Κ.Ν.Σ.

- Ηρεμιστικά – υπνωτικά
- Αντιεπιληπτικά
- Αντικαταθλιπτικά
- Ξανθίνες

Ναρκωτικά – αναλγητικά

Φάρμακα κατά της ουρικής αρθρίτιδας

Μυοχαλαρωτικά

Αναισθητικά

Αντισταμινικά

Αντιπαρκινσονικά

Φάρμακα του Α.Κ.Σ.

Ψευδαισθησιογόνα

Ορμόνες

Χημειοθεραπευτικά

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ – ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΒΙΒΛΙΑ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **2 Θ**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ – ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΒΙΒΛΙΑ

ΤΑΞΗ : Α΄

ΩΡΕΣ: 2 Θ

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες την σύνταξη και την αποκωδικοποίηση ενός συνταγολογίου διαβάζοντάς το καθώς επίσης και τη νομοθεσία που διέπει την οργάνωση και λειτουργία ενός φαρμακείου.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ

Συνταγή: ορισμός, στοιχεία, σύμβολα που χρησιμοποιούνται κατά τη συνταγογραφία

Μέτρα και σταθμά βάρους – όγκου και ισοδυναμίες αυτών

Δοσολογία και είδη δόσεων (ΑΜ, ΜΑΔ, ΗΔ, ΜΗΔ, ΜΕΔ)

Η εξατομίκευση της δοσολογίας

- Παιδιών
- Νεογνών
- Ενηλίκων
- Ειδικές περιπτώσεις

Συνταγογράφηση φαρμάκων που προκαλούν εθισμό

Κατηγορίες ναρκωτικών ουσιών Α, Β, Γ, Δ

Συνταγογράφηση – δοσολογία

Ασυμβασία φαρμάκων – είδη ασυμβασίας – κίνδυνοι

Ονομασία φαρμάκων

- Χημική
- Εμπορική

Συνταγογράφηση ορών, εμβολίων και υποκατάστατων αίματος

Ιατρικά είδη στα φαρμακεία

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ – ΒΙΒΛΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ

Οι αρμόδιες υπηρεσίες για θέματα φαρμάκων – φαρμακείων

- ΕΟΦ
- ΑΥΣ

Δεοντολογικός κώδικας (ΦΕΚ 262/1955)

Ίδρυση φαρμακείου

- Προϋποθέσεις
- Διαδικασία
- Χορήγηση άδειας λειτουργίας

Οργάνωση και συγκρότηση φαρμακείου

- Απαραίτητα βιβλία
- Απαραίτητα φάρμακα και ιατρικά είδη

Αντικατάσταση – αναπλήρωση φαρμακοποιού

Συστέγαση φαρμακείων

Κληρονομικά φαρμακεία

Νομοθεσία που διέπει την διάθεση ναρκωτικών και δηλητηρίων

Οργάνωση και τεχνική πωλήσεων

Το προσωπικό του φαρμακείου

Επιθεώρηση φαρμακείων.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **2 Θ + 2 Ε**

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **2 Θ + 3 Ε**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΗ : Α΄

ΩΡΕΣ: 2 Θ + 2 Ε

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες το αντικείμενο της Φαρμακευτικής τεχνολογίας και να κατανοήσουν τον αποφασιστικό ρόλο των φαρμάκων για την προστασία της υγείας του ανθρώπου.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Φαρμακευτικές μορφές

- Γενικά
- Μορφές χορήγησης
- Συνταγογραφία
  - Παρεντερικά σκευάσματα
  - Ισότονα διαλύματα
  - Κολλύρια
  - Αποστείρωση
  - Εναιωρήματα
  - Γαλακτώματα
  - Σιρόπια
  - Ελιξίρια – εκχυλίσματα
  - Βάμματα
  - Αλοιφές – κρέμες
  - Υπόθετα
  - Ενέσιμα

Σταθερότητα και γήρανση των φαρμάκων

Διατήρηση των φαρμάκων.

ΜΑΘΗΜΑ : ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΗ : Β΄

ΩΡΕΣ: 2 Θ + 3 Ε

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες το αντικείμενο της Φαρμακευτικής τεχνολογίας και να κατανοήσουν τον αποφασιστικό ρόλο των φαρμάκων για την προστασία της υγείας του ανθρώπου.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κόνεις

- Παρασκευή
- Χορήγηση
- Έλεγχος
- Κατηγορίες κόνεων

Κοκοποιημένα

- Ιδιότητες
- Παρασκευή

Επικαλυμμένα

- Είδη
- Ιδιότητες
- Παρασκευή έλεγχος

Δισκία

- Παρασκευή
- Έλεγχος
- Δισκιοποίηση
- Ξηρή κοκοποίηση
- Υγρή κοκοποίηση

Καψάκια

- Παρασκευή
- Έλεγχος

Εμβόλια

- Παρασκευή
- Διατήρηση
- Έλεγχος

Ραδιοφάρμακα

Ειδικές κατηγορίες σκευασμάτων (ομοιοπαθητικά, κτλ)

Συσκευασία και αποθήκευση φαρμακευτικών ουσιών.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **2 Θ + 2 Ε**

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **2 Θ + 3 Ε**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ
ΩΡΕΣ: 2Θ + 2Ε

ΤΑΞΗ : Α΄

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες το αντικείμενο της Φαρμακογνωσίας και να κατανοήσουν τον αποφασιστικό ρόλο της στη Φαρμακολογία.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Περιεχόμενα

Φύση και φυτοχημική μελέτη

-Επιλογή φαρμακευτικών φυτών

-Δρόγες, Ταυτοποίηση της δρόγης, Συλλογή των δρογών

-Παραγωγή, καλλιέργεια ξήρανση, παραλαβή συστατικών των φυτών

-Έλεγχοι

Φυτοχημεία

Βασικά φυτοχημικά στοιχεία των συστατικών

Αλκαλοειδή

-Γενικά

-Ιδιότητες

-Φαρμακογνωστική μελέτη

-Ταξινόμηση αλκαλοειδών

Γλυκίδες

-Υδατάνθρακες

-Γλυκοσίδες

-Σαπωνίνες

Λιπίδια

Έλαια - Λίπη

Ταννίνες

Αιθέρια έλαια

-Παραλαβή

-Ιδιότητες

Ρητίνες

-Παραλαβή

-Ιδιότητες

ΜΑΘΗΜΑ : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΓΝΩΣΙΑΣ
ΩΡΕΣ: 2Θ + 3Ε

ΤΑΞΗ : Β΄

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες το αντικείμενο της Φαρμακογνωσίας και να κατανοήσουν τον αποφασιστικό ρόλο της στη Φαρμακολογία.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Περιεχόμενα

Ταξινόμηση των φυτών

- ✓ Φύκη
- ✓ Μύκητες
- ✓ Λειχήνες
- ✓ Βρύα
- ✓ Πτερίδες

Σπερματόφυτα

- ✓ Γυμνόσπερμα
- ✓ Αγγειόσπερμα (Ρίζες, φύλλα, άνθη, καρποί, μονοκοτυλήδονα, δικοτυλήδονα)

Δρόγες

- ✓ Δρόγες με αιθέρια έλαια
- ✓ Δρόγες με αλκαλοειδή
- ✓ Δρόγες με λιπαρά
- ✓ Δρόγες με γλυκοσίδες
- ✓ Αντικαρκινικές δρόγες

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **3 Θ**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
ΩΡΕΣ: 3Θ

ΤΑΞΗ : Β΄

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες την τοξικότητα των διαφόρων ουσιών, τις δράσεις στον άνθρωπο και το περιβάλλον και τους τρόπους αντιμετώπισης των δηλητηριάσεων.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Γενικά

Ορισμοί

- Τοξικολογίας
- Δηλητηρίου
- Δηλητηρίασης
- Τοξικότητας

Παράμετροι που προσδιορίζουν την τοξικότητα μίας ουσίας

- Τοξικός παράγων
- Συνθήκες έκθεσης
- Ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες

Βιομετατροπή – αποτοξινωτικοί μηχανισμοί, φάσεις βιομετατροπής

Αντίδοτα

- BAL
- Πενικκιλαμίνη
- Δεσφεριοξαμίνη
- Πραλιδοξίμη
- Ατροπίνη
- Ναλοξόνη
- Αντίδοτα κυανιούχων
- NAC
- Φλουμαζελίνη
- Ειδικά αντισώματα
- Βιταμίνη Κ 1
- Προταμίνη
- Κυανούν του μεθυλενίου
- Γλυκαγόνη
- Αιθυλική αλκοόλη

Θεραπευτική αντιμετώπιση δηλητηριάσεων (εκτός αντιδότων)
Πρώτες βοήθειες

Δηλητηριάσεις

- Στην εργασία
- Στο σπίτι
- Στην εξοχή

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

ΚΟΣΜΕΤΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : **Β΄ ΤΑΞΗ: 2 Θ + 2 Ε**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΚΟΣΜΕΤΟΛΟΓΙΑ
ΩΡΕΣ: 2Θ + 2 Ε

ΤΑΞΗ : Β΄

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές /-τριες την χρησιμότητα των διαφόρων καλλυντικών ουσιών, τις δράσεις στον άνθρωπο και το περιβάλλον και τους τρόπους παρασκευής και εφαρμογής των καλλυντικών προϊόντων.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Εισαγωγή

Ορισμός καλλυντικού

- Πρώτες ύλες
- Ιδιότητες
- Επιφανειακή τάση
- Επιφανειακοδραστικά
- HBL

Γαλακτώματα – αιωρήματα – λοσιόν – κρέμες

- Τύποι
- Μέθοδοι ταξινόμησης
- Κολλοειδή
- Γαλακτοματοποιητές

Νευτωνικά – μη νευτωνικά συστήματα

Μικροβιολογία καλλυντικών προϊόντων

- Μικροοργανισμοί
- Πηγές μόλυνσης καλλυντικών προϊόντων

Συντήρηση – συντηρητικά

Οξείδωση – τάγγιση –αντιοξειδωτικά

Αντηλιακά

Αντιιδρωτικά

Αποσμητικά

Οδοντόπαστες

Σαπούνια

Κρέμες περιποίησης

Εκχυλίσματα

Πούδρες

Μάσκες

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μάθημα:

***ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ***

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ : 1 Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2008

ΜΑΘΗΜΑ : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΩΡΕΣ: 1Θ

ΤΑΞΗ : Β΄

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Να ενημερωθούν οι μαθητές και ν' αποκτήσουν ένα υπόβαθρο γνώσεων που θα τους προετοιμάσει για την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας.
Να εισάγει τους μαθητές στις βασικές έννοιες, στη χρησιμότητα από πρακτική πλευρά, καθώς επίσης στη μεθοδολογία της επιχειρηματικότητας.
Να τους δώσει το βασικό υπόβαθρο γνώσεων, χρήσιμων για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Περιβάλλον εργασίας: Το γενικό πλαίσιο
Το εργασιακό περιβάλλον
Το νέο μοντέλο εργασίας
Ευέλικτες μορφές απασχόλησης

Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Τεχνικές εύρεσης εργασίας
Τρόποι εύρεσης εργασίας
Η τεχνική ένταξης στην αγορά εργασίας: Το βιογραφικό σημείωμα-δομή βιογραφικού σημειώματος

Γ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι εργασιακές σχέσεις
Η σύμβαση εργασίας και τα είδη της
Χρονικά όρια της εργασίας
Αμοιβή της εργασίας
Άδεια άσκησης επαγγέλματος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Η επιχειρηματικότητα
Επιχειρηματικότητα, επιχειρηματίας, επιχείρηση, διοίκηση επιχείρησης

Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Καινοτομία και επιχειρηματικότητα
Έρευνα και ανάπτυξη: Η δημιουργία καινοτομίας
Εφαρμογή και μέθοδοι εφαρμογής της καινοτομίας

Γ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Τα πρώτα βήματα μιας επιχειρηματικής πρωτοβουλίας
Ποιός είναι ο τρόπος που θα οργανωθεί μια επιχείρηση
Η επιλογή της κατάλληλης νομικής μορφής και οι διαδικασίες ίδρυσης μιας επιχείρησης
Διαδικασία ίδρυσης μιας ατομικής επιχείρησης
Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας (ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμης)

Δ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι Επιχειρηματικές δυσκολίες

Τι σημαίνει επιχειρηματική αποτυχία;
Οι αιτίες των αποτυχιών των νέων επιχειρήσεων
Τα μέτρα αντιμετώπισης των κρίσεων

Ε΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Η Επιτυχημένη Επιχειρηματικότητα

Ηγετικά προσόντα επιχειρηματία
Ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της επιχείρησης.